

NEWSLETTER

ПРАВОВИЙ ВІСНИК

5 ЖОВТНЯ 2015

ЗМІСТ

Антимонопольне право	Рекомендаційні роз'яснення АМКУ щодо визначення штрафів	2
Валютне законодавство	Актуальні обмеження НБУ на валютному ринку	3
Комерційна діяльність	Прийнятий Закон про електронну комерцію	5
	Забезпечення прозорості власності ЗМІ	6
Митне право	Скасування спецмит на імпорт автомобілів	6
Трудове право	Порядок тимчасового перебування іноземців в Україні	7
	Збільшення мінімальної заробітної плати	7

АНТИМОНОПОЛЬНЕ ПРАВО

Рекомендаційні роз'яснення АМКУ щодо визначення штрафів

15 вересня 2015 року Антимонопольний комітет України оприлюднив першу офіційну версію Рекомендаційних роз'яснень щодо порядку розрахунку штрафів за порушення конкурентного законодавства. Положення Рекомендаційних роз'яснень згодом увійдуть до основи суттєвих законодавчих змін, спрямованих на чітке врегулювання порядку визначення розмірів таких штрафів.

Таким чином, АМКУ заклав фундамент на шляху реформування своєї діяльності, пов'язаної з прийняттям рішень про притягнення до відповідальності за вчинення порушень конкурентного законодавства, що позначиться, зокрема, на тому, що:

- рішення органів АМКУ стануть більш прогнозованими для бізнесу;
- істотно зменшиться можливість зловживань при прийнятті таких рішень;
- створюється яскравий приклад того, як можна впорядкувати свою діяльність на шляху реформування законодавства України відповідно до стандартів Європейського Співтовариства, для інших органів влади, наділених дисциплінарними повноваженнями.

Рекомендації визначають базові принципи прийняття рішень органами АМКУ, а саме принципи пропорційності, розумності та відсутності дискримінації стосовно суб'єктів господарювання. При цьому таке визначення хоч і має досить широке тлумачення, однак зобов'язує органи АМКУ не застосовувати формалістичний підхід при прийнятті своїх рішень, як це, на жаль, досить часто траплялося раніше.

Проводиться поділ усіх правопорушень на окремі групи за ступенем тяжкості їх наслідків для суспільства із встановленням для цих груп конкретних меж при визначенні розміру відповідальності. Із урахуванням того, що кожна група одержала свої «відсоткові межі», стає чітко зрозумілим граничний підхід при розрахунку розміру штрафу. Для особливо тяжких порушень, таких як зловживання монополюючим становищем, базовий розмір штрафу встановлено у розмірі 45% від виручки, пов'язаної з порушенням.

Визначено перелік пом'якшувальних та обтяжувальних обставин, які, відповідно, будуть зменшувати або збільшувати розмір відповідальності при прийнятті рішення органами АМКУ. Зазначені «новели», хоча й не є новиною для права в цілому, вперше на офіційному рівні дозволяють суб'єктам господарювання посилатися на конкретні обставини справи та стимулюватимуть їх співпрацювати з органами АМКУ.

Нашій юридичній компанії особливо приємно відзначити, що напрацювання наших юристів безпосередньо закладено у концепцію розробки цього документу, який допоможе бізнесу в його взаємодії з конкурентним відомством України, а також дасть чіткий сигнал західним інвесторам стосовно поступового реформування підходів роботи українських органів влади за кращими зразками європейських державних установ.

ВАЛЮТНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Актуальні обмеження НБУ на валютному ринку

4 вересня 2015 року набрала чинності Постанова Правління Національного банку України «Про врегулювання ситуації на грошово-кредитному та валютному ринках України» № 581 від 3 вересня 2015 року, яка продовжує дію обмежень на валютному ринку до 4 грудня 2015 року. Водночас, положення Постанови № 581 вносять певні зміни до деяких обмежувальних заходів, спрямованих на стабілізацію ситуації на валютному ринку України.

Так, НБУ скасував вимогу про обов'язкове подання в пакеті документів для купівлі та перерахування за кордон за імпорними операціями іноземної валюти в розмірі понад 50 000 доларів США, довідки з Державної фіскальної служби про відсутність заборгованості по сплаті податків і зборів.

Відповідно до прийнятої Постанови зберігається обмеження щодо видачі банками готівкових коштів юридичним особам та фізичним особам-підприємцям в межах до 300 000 гривень протягом одного банківського дня. Винятком є виплата зарплат, витрати на відрядження, соціальні виплати та виплати гарантованих сум відшкодування вкладникам за рахунок коштів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Банкам і надалі заборонено продавати іноземну валюту клієнтам (крім фізичних осіб), які мають кошти в іноземній валюті, розміщені на поточних і депозитних рахунках у цьому або в інших банках. Щоправда, зазначена заборона не поширюється на випадки, коли загальна сума коштів на валютних рахунках клієнта менша ніж 25 000 доларів США. При цьому не враховуються кошти на рахунках клієнта, майнові права на які надані в заставу, а також кошти на рахунках у банках, щодо яких запроваджена процедура тимчасової адміністрації або які знаходяться в процесі ліквідації.

Зберігається вимога щодо обов'язкового продажу на міжбанківському валютному ринку України 75% надходжень в іноземній валюті з-за кордону на користь юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців, іноземних представництв (крім офіційних представництв).

Як і раніше резидентам заборонено погашати кредити (позики) в іноземній валюті за договорами з нерезидентами до настання передбаченого договорами строку. Зазначене обмеження поширюється також на виплату відсотків за такими договорами. НБУ не здійснює реєстрацію змін до договорів кредиту (позики) від нерезидентів, що стосуються скорочення строків виконання зобов'язань резидентів-позичальників за такими договорами або їх дострокового виконання.

Відповідно до положень Постанови № 581, НБУ також заборонив проведення реєстрації змін до договору про залучення резидентом (крім уповноваженого банку) кредиту / позики в іноземній валюті від нерезидента, які стосуються заміни кредитора та / або боржника у зобов'язанні за цим кредитним договором / договором позики. При цьому слід врахувати, що така заборона не поширюється на:

- випадки, якщо здійснюється заміна первісного боржника у зв'язку з його поглинанням та / або ліквідацією;
- договори, укладені резидентами з міжнародними фінансовими організаціями, членом яких є Україна, та на договори з міжнародними фінансовими організаціями, щодо яких Україна зобов'язалася забезпечувати правовий режим, який надається іншим міжнародним фінансовим організаціям.

НБУ продовжив також дію заборони, зокрема, на:

- купівлю іноземної валюти з метою проведення операцій із повернення дивідендів іноземному інвесторові за кордон;
- купівлю іноземної валюти з метою повернення за кордон коштів, отриманих іноземними інвесторами за операціями з продажу корпоративних прав юридичних осіб, що не оформлені акціями, зменшення статутних капіталів юридичних осіб, виходу з господарських товариств іноземних інвесторів;
- купівлю іноземної валюти з метою повернення за кордон коштів, отриманих іноземними інвесторами за операціями з продажу цінних паперів українських емітентів (крім випадків продажу боргових цінних паперів на фондових біржах);
- переказ фізичними особами іноземної валюти за кордон за поточними валютними неторговельними операціями без підтверджувальних документів. Гранична сума видачі збільшена з 15 000 гривень до 20 000 гривень на день. Це обмеження не поширюється на перекази коштів, отриманих як оплата праці нерезидентами в Україні;
- продаж готівкової іноземної валюти одній особі в одній банківській установі на суму понад 3 000 гривень на день.

Видача готівкових коштів у межах України за електронними платіжними засобами здійснюється виключно в гривнях.

Постанова № 581 також забороняє уповноваженим банкам здійснювати за дорученням резидентів купівлю іноземної валюти за операціями імпорту продукції, митне оформлення якої було проведено до 1 січня 2014 року, якщо відбулася заміна боржника та / або кредитора у зобов'язанні. Такі зобов'язання виконуватимуться резидентами за рахунок їх власних коштів в іноземній валюті. При цьому слід зазначити, що ця заборона не поширюватиметься на купівлю життєво необхідних товарів (природного газу, нафти, електроенергії, вугілля та ін.).

Відповідно до Постанови № 581 забороняється купівля, перерахування іноземної валюти, крім операцій юридичних осіб, що здійснюються на підставі індивідуальних ліцензій НБУ, за умови, що загальна сума цих операцій у межах однієї індивідуальної ліцензії протягом одного календарного місяця не перевищує 50 000 доларів США (еквівалент цієї суми в іншій валюті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату переказу).

Крім цього, положення Постанови № 581 передбачають, що розрахунки за операціями з експорту та імпорту товарів, передбачених в статтях 1 та 2 Закону України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті», і надалі здійснюється у строк, що не перевищує 90 календарних днів.

Додатково потрібно зазначити, що Національний банк України розпочав поступове пом'якшення грошово-кредитної політики. Про це свідчить зниження з 28 серпня 2015 року облікової ставки з 30% до 27% та подальше зниження облікової ставки до 22% з 24 вересня 2015 року. Зміна розміру ставок торкнеться розміру штрафних санкцій, які встановлені сторонами в договірних відносинах, оскільки розмір штрафних санкцій залежить від облікової ставки НБУ.

КОМЕРЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Прийнятий Закон про електронну комерцію

30 вересня 2015 набрав чинності прийнятий Верховною Радою Закон України «Про електронну комерцію» від 3 вересня 2015, який покликаний регулювати онлайн-комерцію, зокрема інтернет-торгівлю та використання електронних грошей.

Метою Закону є забезпечення в Україні правового порядку дистанційного укладання та виконання договорів із застосуванням електронних інформаційно-комунікаційних засобів і технологій.

Норми Закону регулюють відносини, що виникають при дистанційному укладанні договорів купівлі-продажу електронних товарів або постачання товарів, виконання робіт і надання послуг.

Моментом укладення електронного договору визначено момент одержання особою, що направила пропозицію про укладання угоди, відповіді про її прийняття. Відповідь має бути надано одним з таких способів: надсилання електронного повідомлення, підписаного у встановленому порядку; заповнення формуляра заяв про прийняття пропозиції з підписом; вчинення дій, що вважаються прийняттям пропозиції укласти електронний договір, якщо зміст таких дій чітко роз'яснено в інформаційній системі, в якій розміщено таку пропозицію, і ці роз'яснення логічно пов'язані з нею.

Важливим нововведенням Закону є врегулювання підпису у сфері електронної комерції, що дозволяє використання електронного підпису одноразовим ідентифікатором, який є своєрідним кодом і надсилається особі, що прийняла пропозицію укласти електронний договір на електронну пошту або мобільний телефон.

Закон прирівнює належним чином підписаний електронний договір до письмового договору. Таким чином, електронні документи можуть бути доказами у судовому процесі.

Зазначимо, що положення Закону не застосовується до правочинів, для яких законом встановлено спеціальний порядок переходу права власності, правочинів, що повинні укладатися за участю державної влади, правочинів, які потребують нотаріального засвідчення або державної реєстрації, представництва особи перед судом, дій, які передбачають операції з грошовими ставками в азартних іграх, включно з лотереями та угодами про парі.

Забезпечення прозорості власності ЗМІ

З вересня 2015 року Верховна Рада України прийняла Закон «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прозорості власності засобів масової інформації, а також реалізації принципів державної політики в галузі телебачення і радіомовлення». Закон набрав чинності 1 жовтня 2015 року.

Відповідно до внесених змін, Закон зобов'язує суб'єктів інформаційної діяльності (телерадіомовників та провайдерів програмної послуги):

- розкривати інформацію про реальну структуру власності та надавати відомості про кінцевого бенефіціарного власника (контролера) компаній;
- оприлюднювати інформацію про фактичних власників телерадіомовників та провайдерів програмної послуги на їхніх інтернет-сайті.

Крім цього, Закон забороняє створення та діяльність телеорганізацій, учасниками яких є юридичні особи, зареєстровані в офшорних зонах, перелік яких визначений Кабінетом Міністрів України.

Телерадіоорганізації, які не порушують вимоги щодо розкриття інформації про фактичних власників мають перевагу під час проведення конкурсів на отримання ліцензій від Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

Прийнятий Закон сприятиме вирішенню питання прозорості власності щодо телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги. Закон також запроваджує чіткіші та прозоріші процедури діяльності Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення щодо ліцензування.

МИТНЕ ПРАВО

Скасування спецмит на імпорт автомобілів

Відповідно до Повідомлення Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі від 10 вересня 2015 року № СП-335/2015/4442-06, починаючи з 30 вересня поточного року скасовуються спеціальні мита на імпорт в Україну легкових автомобілів (незалежно від країни їх походження та експорту), які були запроваджені у 2013 році строком на три роки.

Таким чином, з 30 вересня 2015 року більше не застосовуватиметься ставка спеціального мита на легкові автомобілі з бензиновими двигунами об'ємом 1-1,5 л

на рівні 2,15% та ставка спеціального мита на автомобілі з бензиновими двигунами об'ємом 1,5-2,2 л на рівні 4,32%.

ТРУДОВЕ ПРАВО

Порядок тимчасового перебування іноземців в Україні

8 вересня 2015 року набрав чинності наказ МВС України № 884 від 20 липня 2015 року «Про затвердження Порядку обчислення строку тимчасового перебування в Україні іноземців, які є громадянами держав з безвізовим порядком в'їзду».

Згідно з цим Порядком, громадяни держав із безвізовим порядком в'їзду можуть тимчасово перебувати на території України не більше ніж 90 днів протягом 180 днів, якщо інший строк не визначено міжнародними договорами України.

Під час в'їзду іноземця на територію України обчислення дозволеного йому терміну перебування здійснює посадова особа Держприкордонслужби в пункті пропуску (пункті контролю) шляхом відрахування від дня фактичного в'їзду 180 днів назад. У разі якщо під час здійснення прикордонного контролю було виявлено перевищення іноземцем дозволеного йому терміну перебування, приймається рішення про відмову у перетині держкордону України.

Під час перебування на території України обчислення дозволеного іноземцю терміну перебування здійснюють посадові особи ДМС шляхом відрахування 180 днів назад від дня контролю. Вважається, що іноземець не порушив зазначений строк, якщо в межах цього 180-денного періоду він перебував на території України не більше 90 днів.

Якщо перевищення іноземцем дозволеного йому строку перебування в Україні буде виявлено посадовою особою державної міграційної служби України або прикордонником під час виїзду іноземця з України, щодо такої особи складають протокол про адміністративні правопорушення.

Нагадаємо, що нові правила в'їзду розповсюджуються на громадян країн-членів ЄС, Князівства Андорра, Ватикану, Ісландії, Ліхтенштейну, Монако, Сан-Маріно, Норвегії, Швейцарії, Канади, США і Японії.

Збільшення мінімальної заробітної плати

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» № 704-VIII від 17 вересня 2015 року з 1 вересня 2015 року збільшується розмір мінімальної заробітної плати до 1378 грн. в місяць.

Крім цього, Закон передбачає підвищення прожиткового мінімуму для окремих груп населення: дітей віком до 6 років – 1167 грн; дітей віком від 6 до 18 років – 1455 грн; працездатних осіб – 1378 грн; осіб, які втратили працездатність – 1074 грн.

Контактні особи:

Ігор Дикунський, LL.M., партнер
igor.dykunskyy@DLF.ua

Дмитро Сикалюк, юрист
dmitriy.sykaluk@DLF.ua

Цей Правовий вісник містить короткий огляд поточних змін в українському законодавстві та не може розглядатись як юридична консультація. Для отримання детальнішої інформації або рекомендацій щодо конкретних питань, просимо звернутися до вказаних контактних осіб або скористатися формою зворотного зв'язку на нашому сайті.

Цей Правовий вісник є безкоштовним щомісячним електронним виданням. Якщо Ви більше не хочете його отримувати, будь ласка, надішліть короткий лист на info@DLF.ua

---

DLF attorneys-at-law

Бізнес-центр «Торус» | вул. Глибочицька, 17д | 04050 Київ | www.DLF.ua | info@DLF.ua
Т +380 44 384 24 54 | F +380 44 384 24 55